

Riktlinje – Placering i familjehem

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinje – Placering i familjehem	Fastställt/upprättad Kommunstyrelsen 2025-11-24 § 194.	Beslutsinstans Kommunstyrelsen	Giltighetstid Tillsvidare
Dokumentansvarig Socialchef	Version 1.0	Senast reviderad	Dokumentinformation Dnr 2025/609	Detta dokument gäller för Politik och förvaltning

Innehåll

Riktlinjens syfte och tillämpning.....	1
Bakgrund	1
Utredning av familjehemmet.....	2
Placeringstiden	3
Uppföljning efter placeringen.....	3
Laghänvisning	3

Riktlinjens syfte och tillämpning

Syftet med riktlinjerna är att rättssäkra handläggningen i Arjeplogs kommun avseende placering av barn och unga samt utredningar av familjehem. Riktlinjen ska vara ett stöd och en vägledning i arbetet samt säkerställa att utredningarna görs likvärdigt.

Bakgrund

Utredning av familjehem regleras i socialtjänstlagen (SoL), Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2012:11) om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem, stödboende och hem för vård eller boende samt socialtjänstförordningen (2001:957) I socialtjänstlagen (2025:400) 22 kap 2 § anges följande:

”Ett barn får inte utan beslut om vård tas emot för stadigvarande vård, omsorg och uppfostran i ett familjehem. Ett barn får inte heller utan socialnämndens medgivande tas emot för stadigvarande vård, omsorg och uppfostran i ett annat enskilt hem som inte tillhör någon av föräldrarna eller någon annan vårdnadshavare.

Socialnämnden får inte lämna medgivande eller fatta beslut om vård utan att förhållandena i familjehemmet eller det enskilda hemmet samt förutsättningarna för vård i hemmet har utretts av en socialnämnd.”

I första hand ska socialnämnden överväga om barnet kan tas emot av någon närstående. En närstående kan vara familj, vänner eller grannar, en förutsättning är att den som räknas som närstående har personlig kännedom om barnet/den unge.

I andra hand placeras barnet/den unge i kommunens egna rekryterade och utredda familjehem.

I sista hand kan konsultstödda familjehem användas. Konsultstödda familjehem är kontrakterade av privata utförare som i sin tur säljer tjänsten till kommunerna.

Oavsett vilken typ av familjehem som blir aktuell för placeringen ska det alltid göras en grundlig utredning som lämnas över till sociala utskottet för beslut om godkännande. Anlitas familjehemmet av privat utförare begärs deras utredning in men socialnämnden måste, innan beslut om godkännande, säkerställa att alla uppgifter stämmer samt att det inte blivit några väsentliga förändringar sedan utredningen gjordes.

Utredning av familjehemmet

Socialnämnden i Arjeplogs kommun använder sig av utredningsmodellen BRA-fam. BRA-fam är en standardiserad strukturerad metod för att hämta in information om familjer som vill bli familjehem. Metoden är utarbetad av Socialstyrelsen i samarbete med praktiker och utgår från forskning och professionellas erfarenheter. Metoden består av ett instrument, en bedömningsmall och en manual. Den utvecklingsprocess och de olika prövningar som BRA-fam har genomgått finns beskrivet i två rapporter från Socialstyrelsen.

Därutöver ska uppgifter inhämtas från polisens misstanke- och belastningsregister. Finns familjen i samma kommun som utredande socialnämnd ska uppgifter inhämtas även från socialregistret. Dessa uppgifter kan inhämtas utan samtycke. Efter samtycke kan uppgifter inhämtas från Kronofogdemyndigheten, Försäkringskassan och socialnämnd i annan kommun. Minst två referenser ska tas på familjen. Familjen anger själv sina referenser.

I utredningen ska det också säkerställas att familjehemmet inte bedrivs yrkesmässigt. Hur ett familjehem definieras anges i kap 9 2 § SoL.

”Med familjehem avses ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård, omsorg och uppfostran eller vuxna för vård och omvårdnad och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt.”

Vidare bör det i utredningen framgå ifall det tilltänkta familjehemmet har haft tidigare placeringar som avslutats oplanerat i förtid eller blivit omplacerade.

Placeringstiden

Under placeringstiden ska socialtjänsten noga följa vården, det innebär bland annat:

- Regelbundna personliga besök i det hem där den unge vistas
- Enskilda samtal med den unge
- Samtal och stöd till familjehemsföräldrarna
- Samtal och stöd till vårdnadshavarna

Utgångspunkten ska alltid vara barnets bästa men målet med placering är att den unge ska kunna återgå till vårdnadshavarnas försorg.

Den unge har, enligt kap 22 12 § SoL rätt till en egen, av socialnämnden, utsedd socialsekreterare

Var sjätte månad ska övervägande om fortsatt vård behövs skickas till sociala utskottet för beslut. I samband med det ska även vårdens inriktning och utformning revideras.

I de fall vården/placeringen pågått i två år ska socialtjänsten (se delegationsordning) överväga om det är aktuellt med en överflyttning av vårdnaden. Därefter ska en vårdnadsöverflyttning övervägas årligen.

Uppföljning efter placeringen

När placeringen har avslutats kan socialnämnden enligt kap 23 2 § SoL, besluta om uppföljning av barnets situation. Beslutet får fattas utan vårdnadshavarnas eller den unges medgivande. För att säkerställa att den unges situation är trygg och att den unges behov tillgodoses bör ett sådant beslut alltid fattas om det inte är uppenbarligen onödigt. Anledningen till att socialnämnden inte fattar beslut om uppföljning ska dokumenteras i personakt innan den avslutas.

Laghänvisning

Socialtjänstlagen (2025:400)